

LETA ÄTRUNGA BINAME BIME BAU ME LUI CINA HEBERU MENE JIICEMUSI

*Acejiyame me Mene Abocломteji Gyene Teeme
Bägrä me Ireclota cabu ca*

¹ Sasa cabu ca Acejiyame te bucurage padare piyyepu bucurage maramara gaabe ca mime kaakesaare bine mene jaajananemuge teeme mename biname bime cabu ca. ² Yepä, ai ceräcerägääbu padare cabu tabe mibibine mene nijananinige teeme Bägrä cabu ca. Teeme Bägrä peese nyene lui me kaakesea ca tabe ai gawecewe piyyepu iyeta cabucewe apaclyera gwidape bine itu tewenemuji. Piyyepu teeme Bägrä peese nyene lui ne Acejiyame itu jejuji yageyame äbitame iyeta gwidape tääpume ceräcerägääbu padare cabu. ³ Tabé saapaclýäruge Acejiyame me jamyacu apaclyera cama; cuta tabe Acejiyame cama yepä pana opo gyene. Tabé teeme kokrerage mene cama iyeta gawecewe piyyepu cabucewe gwidape bine teeme maramara gaabe cabu ire jetwenenemige. Tabé biname bine kälyä jewenemuji teeme niiyaniya mule cabu ca, piba cabucewe je adnatuji Iyeta Kokre cama Acejiyame me camu poto je.

*Aceji Bägrä Lui Baborage Gyene Mename Seemo
cabu ca*

⁴ Aceji Bägrä pui name pi baborage äbituji iyeta mename seemo cabu ca, epu pana pui ngii Acejiyame lui teebine ecäruji lipu baborage gyene

mename seemo bime ngii cabu ca. ⁵ Yoo, Acejiyame licarage nuuja mename seemo ne jejuji, yepä Bägrä ne taatu jejuji egä,
“Maane cäme Bägrä gäte;
cane page määme Babe me bäbitine.”

Cuta piiyepu tabe lica nuuja mename seemo poto cidi me jejuji, yepä Bägrä poto cidi me egä,
“Cane teeme Babe me pagege äbita;
piiyepu tabe cäme Bägrä me pagege lenaja.”

⁶ Yoo, padare liba mameta ge Acejiyame teeme uuge Bägrä ne ätyepame ai gawecewe cabu me, tabe piba jejuji egä,
“Iyeta Acejiyame me mename seemo cina miji Bägrä ne awepyeräja.”

⁷ Siige, agesa Acejiyame me mene teeme mename seemo poto cidi me,
“Cane cäme mename seemo bine buuwemope pana me jaawenemune;

Yoo, teepi lui cäme kaakeseayame gemi,
cane teebibine muye wädräji pana me jaawenemune.”

⁸ Yepä, teeme Bägrä poto cidi me tabe jiicenige egä,
“Maane lui Acejiyame gäte, lui puupu ne jepänenite biname bine peema cita ca waadename,

peei puupu lui määme yene iyeteta ngälu cäco.
Maane biname bine conocäco yaawadanemute.

⁹ Maane toracarage singi conocäco mule tääpume,
yepä niiya mule bine jäägyemute.

Peei name pi cane, määme Acejiyame, mee-
bine itu naajujine,
piiyepu ngenecu gege nääcärujine,

cane liba caburage naawenujine iyeta weeme
nuuja bime cabu ca.” Siige.

10 Acejiyame te Bägrä poto cidi me cuta nuuja taje
jejuji egä,

“Maane lui Yageyame gäte, maane ai gawecewe ne
itu jewenujite niinäce padare cabu.

Maane cuta cabucewe ne jewenujite
määmerage ime ca.

11 Teipi iyeta cirege apesera, yepä maane taatu
cire naanajepi.

Teipi iyeta sasa cire läbitipesi cäbletääpe pana.

12 Maane teebibine cire iyeblengemepi tuwängle
tääpume,

epu pana biname te cäbletääpe ne lipu yiire-
mutuge, yääclubicuge.

Yepä, maane iyeteta gäte; lica cirege sasa me äbita.”

13 Yoo, Acejiyame apu mene licarage jaajuge
teeme nuuja mename seemo ne egä,

“Adnati cäme camu poto cidi ca,
ngälu cane määme cubuyame bine
määme ernge gawe me cire yaacrane-
mepene.”

14 Yoo, mename seemo teipi ngena pana gemi?
Teipi iyeta seemo gemi lui cina Acejiyame
tääpume kaakesea jewenenemisi. Tabe teebibine
jäätyepemuge pui biname bine ätityeräjame lui cina
niiya cabu ca cirege äsecrera iyeteta ireclota teeme
cabu ca cirege päpäname.

2

Mine Miiji Acejiyame me Mene ne Yaacatusi

¹ Yoo, mine mijji mime ngene atwanena cängena accrana peei toraca mene cabu mine lui ituge ätecija, naace tääpume mine piba lica mime gaabe ne pagege abmala. ² Yoo, sasa mene cotre poto cidi me, mename seemo cina lui bine ituge waadena piiyepu Moose lui soogäremuji, biname lui cina peei cotre mene lica itecijemuji wawename, teepi teeme mäpu daremu jepänemujisi. ³ Cuta page Acejiyame me nuuja mene pisi nyene tabe lipu owecu gyene biname bime tääpume, teebibine äsecrera me gaabe ituge wawena peei mäpu daremu cabu ca. Mine mijji peei mene ne ätrunga. Yepä, mine liba apu ningenininige egä peei mene lui papa gyene, piiyepu lica yaacatusi, mine piba lipulipu äsecrera mime mäpurage daremu cabu ca, ingle mime nuuja äsecrera gaabe lica ge. Yoo, peei Miji Mene Acejiyame me owecu poto cidi me, mime Yageyame Yeesu te biname bine niinäce jejemuji. Puga lui cina itecijemuji, teepi mibibine umle niweninujisi egä peei mene lui toraca ge. ⁴ Cuta Acejiyame peei mene toraca me jewabemuji liba kokre ecäremuji pui ire arbi biname bine teepi maramara kokre, ciitaca, piiyepu owowä mule bine wawenecäjame, cuta piiyepu Aceji Seemo me maramara kokre liba biname yepäyepä bine ecäranemuji, tabe laati bime tääpume singi ceerame.

Yeesu Taatu Miji Gyene Mibibine Äsecrera Gaabe Ceerame

⁵ Ai mene lui ciige gawecewe poto cidi me. Acejiyame teeme mename seemo bine lica icrane-mige ciige gawecewe ne acaname. ⁶ Yepä, mene

pisi nyene Oogäräneji Mene cabu gawecewe ne acana biname poto cidi me egä,

“Acejiyame, maane caburage gäte. Maane ngenome biname bime tääpume ngene jwaatwananenute?

Ngenome papa biname bine yäängräremute?

⁷ Maane teebine jewenujite matikolä gawe me mename seemo bime cabu ca.

Maane piba jamyacu apaclyera cabu teebine itu ecitujite miiji ngii päpäname.

⁸ Maane teebine mope biname me jewenujite iyeta gwidape tääpume.”

Yoo, ai name pi peei mene te jiicenige egä Acejiyame biname ne mope biname me jewenuji iyeta ai gawecewe gwidape waadename, piba biname, gwidape, piiyepu iyeta lui teeme ime cabu temi. Yepä, camu gyene page pui padare, biname te liba iyeta gwidape cirege waadena. ⁹ Yepä, peese nyene Yeesu lui te biname me äbituji. Tabé matikolä gawe me äbituji mename seemo cabu ca, pui matikolä padare liba ai gawecewe cabu enajuji, yepä page tabe jamyacu apaclyera cabu enajenige piiyepu teeme ngii caburage gyene, ai ingle naace popi tabe cewe itu oocananuji piiyepu budre itu jepänaji. Yoo, peei cabu ca mine umle gemi lipu baborage gyene Acejiyame me owecu biname bime tääpume, ingle Yeesu me budre lui iyeta biname bime niiya mule äyeblengame.

¹⁰ Iyeta gwidape lui Acejiyame tääpu memi, piiyepu teeme bau ca wawenäneji gemi. Peei name pi miiji gyene egä tabe cuta Yeesu ne mäpu cabu ecitujji, ingle Yeesu liba conocäco asatuji

peei mäpu cabu ca, tabe piba ibibi ge nuuja biname bine ätityerame teeme mäpu cabu ca äsecrera tääpume. Tabe bucurage Acejiyame me bägräwale saawadanemuge teeme jamyacu apaclyera cabu lenajame. ¹¹ Yoo, Yeesu lui te biname bine conocäco jaawenemuge, piiyepu teepi lui cina conocäco pepu läbitininusi, teepi iyeta yepä ingle cabu temi. Peei name pi Yeesu ajiri lica gyene mibibine ainame egä, “cäme binamewale gemi.” ¹² Tabe Oogäräneji Mene cabu Acejiyame ne jejige egä,
“Cane määme ngii poto cidi me käme binamewale bine pa jaajananemepene.

Biname bime abasecretna cabu uupera bine pa yaatangemepene meeagine awepyeräjame.”

¹³ Tabe cuta jiicenige egä,
“Cane Acejiyame ne pa jäätprungene.”
Tabe cuta nuuja mene jiicige egä,
“Cane age sâne igane bägrä cama Acejiyame te lui cebine itu näcärepi.”

¹⁴ Yoo, ingle naace popi peei bägrä lui binamerage tääpe cama ge, peei name pi Yeesu teeme pana tääpe ecatuji biname me äbituji, naace tääpume egä biname pana tääpe cama tabe miiji ge budre päpäname. Peei budre ca tabe Satani ne epremaluji, Satani lui ingle gyene budre tääpume, ¹⁵ piiyepu biname bine isemuji lui cina wälu cama yaacrajanemuge budre poto cidi me. ¹⁶ Yoo, pajecu gyene egä teepi mename seemo lica gemi, tabe lui bine yääätityäremuge, yepä Oogäräneji Mene apu jiicenige egä, “Tabe Abrahamo me kaakesaare bine yääätityäremuge.” ¹⁷ Yeesu peese

nyene ätityerayame teeme iganewale tääpume, peei name pi tabe miji ge teeme binamewale pana äbitame iyeta gwidape cabu, naace tääpume tabe teebibine owecu cama waawename, ingle tabe cuta teeme mäpu ireclota cabu itu enajuji. Tabepu pana gyene iiwäreja babo biname Israela biname bime irecu ätumuta mule ngalebora, lui teeme kaakesea cängenarage jaawenanuge Acejiyame tääpume biname bine kälyä wawenecame teeme niiya mule cabu ca. ¹⁸ Yoo, Yeesu umle ge biname bime mäpu ireclota cabu lenaja. Tabemiji gyene biname bine ätityerame, Satani liba teebibine giri jaacitemuge niiya mule wawename, ingle Satani cuta teebine itu giri jecituji, yepä tabe kokre ge.

3

Yeesu Baborage Gyene Moose cabu ca

¹ Yoo, käme ätrunga binamewale lui Acejiyame miji jäjäcräneji gemi, weeme ngene atwanena ecitepeye Yeesu bau me! Acejiyame teebine jityepuji iiwäreja mope biname pana äbitame mime ätru-nga mule cabu. ² Tabet teeme kaakesea cängenarage jewenuji Acejiyame tääpume, lui teebine itu jejuji peei kaakesea wawename. Moose cuta piiyepu teeme kaakesea cängena jewenuji, tabe liba iyeta Acejiyame me biname bine ewademuji. ³ Yoo, mete raranga biname me ngii ne lipu baborage yaawepyeräjujisi mete cabu ca, pepu pana Yeesu me ngii baborage gyene Moose me ngii cabu ca. ⁴ Iyeta mete lui biname cabu ca wawenäneji ge, yepä Acejiyame te iyeta

gwidape bine jewenemuji. ⁵ Yoo, Moose teeme kaakesea cängenarage jewenemuji Acejiyame me binamewale tääpume, lui cina epu pana Acejiyame me mete gemi, piiyepu Moose lui epu pana kaakesea bärä gyene pui mete tääpume. Cuta lui gwidape poto cidi me tabe jiicemuji, Acejiyame ingwe padare cabu babo mene pee i poto cidi me jiicemuji. ⁶ Yepä, Acejiyame me miijirage Bägrä, mime Keriso, tabe epu pana gyene mete yageyame liiyepu, mime tääpume lui gemi Acejiyame me mete. Yeesu mime yepäyepä cabu enajenige, mine liba ngenecu kokre cama mime ätrunga cabu cängena ninajininige piiyepu ngenecu miji cama jewagrijenisi teeme padare tääpume.

Weene Gone Gloose Läbitininuye Acejiyame me Mene tääpume

⁷ Aceji Seemo te Oogäräneji Mene cabu jiicenige egä,

“Page weene liba Acejiyame me tagepogogo iteci-jinuge,

⁸⁻⁹ ätecija cäco gone läbitininuye,
epu pana weeme kaakesaare lipu singi cäco
äbitininujisi Acejiyame poto cidi me.

Puga ge pui daapo taatu cewe cabu je weeme kaakesaare cina käme ngenecu miji teeme tääpume napicetnärujisi.

Ngänu ge teepi käme miijirage kaakesea teeme tääpume tepänäjumesi footi kämäge ngaleb-ora,

yepä cuta pui padare cabu napicetnärujisi.

10 Peei name pi cane claabe me äbitujine, jiicujine egä,

‘Iyeta padare teepi ätecija cäco gemi;
teepi singi lica cäme mene acatame!’

11 Pui padare cane claabe me äbitujine, puma cita ca teebibine cäme kokre ngii ca jejemujine egä,

‘Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame! ’

12 Yoo, cäme binamewale, weene cängena ire egä weeme yepä me ngene atwanena te lica niiyarage me läbituge, siige tabe piba ätrunga cäco me läbituge, puma cita ca lapsesaruge mime Ireclota Acejiyame bau ca. **13** Miiji lica weeme nuuja me niiya mule te teebine yaangletnäjuge, tabe piba ätecija cäco läbituge, peeи name pi weene miiji weemeweme ätyteräjipeye iyeta bimu gaabegabe, ingle pui mene egä “page” Oogäräneji Mene cabu lui cuta mime tääpu myene ai padare cabu. **14** Mine liba kokre cama jäätrungusi ngälu gaabe oomlaname, epu ätrunga cama mime lui niinäce padare cabu puga ge Acejiyame tääpume, mine piba Acejiyame me miiji ne Keriso cama jääpänusi.

15 Weene ai Oogäräneji Mene gone ngene jitrimalinuge egä,

“Page weene liba Acejiyame me tagepogogo itecijinuge,

ätecija cäco gone läbitininuye,

epu pana weeme kaakesaare lipu singi cäco äbitininujisi Acejiyame poto cidi me.”

16 Nää, laatibi Acejiyame me tagepogogo yäätecijemuge, piba teeme tääpume singi cäco äbitininujisi? Teepi peete nemи iyeta pui biname

Moose lui bine ewadimuji Aikupito gawe cabu ca. ¹⁷ Acejiyame nää laati bime täüpume ngenecu niiya me täbitenäjumi footi kämäge ngalebora? Teepi peete nemi pui biname lui cina niiya mule cabu icrajuji. Siige, teepi pui daapo taatu cewe cabu puga budre äbitininujisi. ¹⁸ Cuta laati bime poto cidi me Acejiyame te kokre cama jiicuji egä, “Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame?” Tabe eei bime poto cidi me jiicuji lui cina ätecija cäco ge. ¹⁹ Yoo, pajecu gyene egä teepi äblicäco ge pee miiji gawe cabu äbäcna, ingle teepi ätrunga cäco gemi.

4

¹ Yoo, Acejiyame umle mene itu ecituji mine lipu ten cama miiji lenaja cirege. Pisi nyene pui mene. Mine miiji pee mene poto cidi me cängena ngene jwaatwananinago, piba Acejiyame te lica mime yepä ne cire jaajepi egä, “Maane lica cäme miiji lenaja cewe me abacitame.” ² Mine ituge ätecija pee Miiji Mene, sasa Israela biname liiyepu teeme padare cabu, yepä teeme täüpume nuuja miiji lica ge, ingle lui cina itecijemuji, teepi lica ätrunga cama ecatusi. ³ Yepä, mine ätrunga cama pee mene ne ituge acata Acejiyame bau me äbäcname miijirage lenaja täüpume, ingle mine umle teeme mene pui ätrunga cäco biname bime poto cidi me egä,

“Cane claabe me äbitujine, puma cita ca teebibine jejemujine egä,

‘Weene licarage ai miiji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame!’”

Yoo, tabe pepu jiicuji, ngänu ge pui lenaja gawe puu puga wawenäneji ge ai gawecewe agedna padare cabu ca. ⁴ Oogäräneji Mene pisi nyene pee i poto cidi me egä, "Acejiyame seben me lui bimu cabu ngene ocuji, ingle siige teeme iyeta pui kaakesea." ⁵ Yepä, ngänu ge iyeta gwidape amacetnäjäneji icrajemuji, pui Israela biname cina licarage äbäcnujisi pui gawe cabu lenajame, ingle Acejiyame pee i mene itu jiicuji egä, "Weene licarage ai miji gawe cabu me ebäcniniye cane cama lenajame." ⁶ Acejiyame me Miji Mene cuta page pisi nyene biname cina ätrungame, äbäcname Acejiyame me miijirage lenaja cewe cabucewe me. Yoo, pui biname lui cina Miji Mene ne niinäce gaabe je ituge ätecija, teepi puma lica ebäcnujisi teeme ätecija cäco mule name pi. ⁷ Yoo, Acejiyame pee i name pi nuuja padare ecituji biname cina äbäcname, piiyepu agesa pee i padare. Pui biname lui cina äblicäco äbäcna, teeme ingwe ca Acejiyame biname bine umle jewenemuji Mopeyame Daawida me tagepogogo ca kirece padare poto cidi me. Cane uja bii jiicine teeme mene egä,
 "Page, weene liba Acejiyame me tagepogogo iteci-jinuge,
 ätecija cäco gone läbitininuye!"

⁸ Yoo, pui miji lenaja cewe Acejiyame cama lica gyene Israela gawe cabu, ingle ujarage Yosuwa biname bine ewademuji pui gawe cabu me, yepä Yosuwa me padare ingwe ca Acejiyame me mene cuta pisi nyene pui äbäcna padare poto cidi me pui miji lenaja cewe tääpume. ⁹⁻¹⁰ Yoo, miji lenaja cewe Acejiyame cama cuta page pisi nyene teeme binamewale tääpume. Mine pui ne cirege päpäna,

cuta puma ngene cirege oocana ai gawecewe me kaakesea poto cidi me, epu pana Acejiyame te lipu ngene itu oocuji pui seben me lui bimu cabu, tabe liba iyeta teeme pui kaakesea epiremuji. ¹¹ Yoo siige, mine miiji kokre ngenecu cama teeme mene toracarage ätrungame, naace tääpume mine pui miiji lenaja cewe cirege äbäcna Acejiyame cama lenajame. Mine gonerage mime yepä te ätecija cäco läbituge pui sasa biname liiyepu, lui cina lica ebäcnujisi.

¹² Yoo, weene cängena inajipi! Acejiyame me mene lui ireclota cama piiyepu kokre gyene. Äsweji turikä lipu girirage gyene, teeme mene pepu gyene. Turikä te lipu mäju jääläcnutuge kaake piiyepu umeli oomlaname, Acejiyame me kokre mene pepu jääläcnutuge biname bime trupa piiyepu seemo maramara wawename. Teeme mene te biname bime singi piiyepu ngene atwanena bine jaatranemuge. ¹³ Biname te äblicäco nuuja gwidape coo piiyepu nuuja ngene atwanena ämlita Acejiyame bau ca. Iyeta lui acwaba cäco, pajecu taatu gemi Acejiyame me opo gaabe je, lui bau me biname cina teemämu cire laitnäjipesi.

Yeesu Lui Mime tääpume Iiwäreja Babo Mope Biname Gyene

¹⁴ Yepä, mime tääpume pisi nyene ätityerayame. Yeesu Acejiyame me Bägrä itu acnenutuji cabucewe me, Babe ne awejename mime kälyä tääpume. Peese nyene teeme iiwäreja mope biname pana kaakesea mime tääpume. Peei name pi mine miiji ai ätrunga cabu cängena lenaja. ¹⁵ Yeesu mime kälyä wawena biname te umle

gyene mine lipu ngenecu onyaonya gemi, Satani te liba mibibine ningletnäjinuge. Teeme owecu pisi nyene, ingle Satani cuta singi ge teebine angletnejame iyeta mule cabu, mibibine liiyepu, tabe ai gawecewe cabu liba enajuji, yepä tabe lica Satani me singi bine jwenemuji; tabe conocäcorage enajuji. ¹⁶ Yoo, mine miiji wälu cäco Acejiyame bau me otni teeme babo owecu päpäname cuta piiyepu teeme ätityera, mine liba mäpu cabu ninajininuge.

5

¹ Yoo, Israela biname bime iiwäreja mope biname tabe lui yepä ge teeme binamewale cabu ca. Teeme kaakesea lui Acejiyame ne mene ja-janena teeme binamewale tääpume. Tabe owecu gwidape Acejiyame ne yääcäruge cuta piiyepu cibu gwidape ca Acejiyame ne yiiwäräjuge biname bine kälyä wawename teeme niiya mule cabu ca. ² Ai ingle naace popi tabe lui binamerage gyene, nuuja taje tabe ngenecu onya birige. Peei name pi tabe teeme binamewale bine liba jääpänemuge buduma piiyepu niiya mule cabu, tabe teebinne owecu cama jaasicnantemuge, ngene jwaat-wanuge egä, “Nuuja taje cane pepu ngenecu onya cama birige.” ³ Cuta peei name pi tabe liba cibu ca Acejiyame ne yiiwäräjuge biname bime niiya mule äyeblengame, tabe cuta teeme niiya mule äyeblengame yiiwäräjuge. ⁴ Cuta piiyepu nuuja biname te äblicäco peei miiji kaakesea ngii ne teemämu acata, yepä Acejiyame te biname ne jaajuge iiwäreja mope biname me äbitame, Aarona ne

lipu ituge jaji iiwäreja mope biname me kaakesea acatame.

⁵ Cuta pepu gyene, Keriso iiwäreja mope biname me miiji ngii ne lica teemämu ecatuji, yepä Acejiyame teebine itu jejuji acatame. Tabe apu jejuji egä,

“Maane căme Bägrä grote;
cane page määme Babe me bääbitine.”

⁶ Cuta nuuja gome Acejiyame teebine jejuji egä,
“Maane iiwäreja biname grote epu pana Melk-
isideke liiyepu,
piiyepu määme kaakesea lui ngälu căco
gyene.”

⁷ Yoo, pui padare Keriso liba biname ge ai gawecewe cabu, tabe Acejiyame ne yaawejanuge nuuja taje ele cama. Nuuja taje babo tagepogogo cama ala labayanuge teeme bau me lui te ibibi gyene teebine asatame budre cabu ca. Acejiyame teebine jiteciujuji, ingle iyeta padare Keriso singi ge teeme Babe me singi ne acatame. ⁸ Yeesu Acejiyame me Bägrä ngänu ge, ai gawecewe cabu tabe umle äbituji Acejiyame me singi wawename teeme mäpu ireclota cewe oocanena cabu ca. ⁹ Peei mäpu lenaja cabu ca tabe liba tasatuji conocäcorage, lui biname cina teebine jäätécijusi, teepi teeme cabu ca iyeteta ireclota ne jääpänsi. ¹⁰ Acejiyame teebine iiwäreja mope biname ngii ecäruji, epu pana tabe Melkisideke ne yepä kaakesea ngii lipu ituge ceera.

Acejiyame me Mene Gone Abmala

¹¹ Mime mene cerämu pisi nyene peei poto cidi me, yepä mäpurage gyene weeme tääpume abocломäjame, ingle weeme umle

däägurage gyene. ¹² Weeme padare bucurage ituge Acejiyame me Mene ätecijame, weene umle cire läbitinejiye, weene nuuja bine cire yaabiberäjemejiye, yepä weene cuta cängena umle lica gemi. Biname te miji weebibine cääri abiberäja peei niinäce mene Acejiyame poto cidi me. Weene epu pana bägrä matimati gemi lui cina ngame migi yääänäjimus, camu gemi teeme deedeirage padare. ¹³ Yoo, lui cina ngame migi yääänäjimus, teepi matimati bägrä gemi. Camu gemi teepi umle äbitena conocäco mule poto cidi me. ¹⁴ Yepä, deedeirage lui modamoda biname bime tääpume. Peei lui epu pana mäpu cama abiberäja liiyepu biname bime tääpume lui cina geäji gemi Acejiyame me singi wawename. Teepi ibibi gemi opo awatname lui mule gyene miji, lui gyene niiya.

6

¹ Yoo, peei name pi mine gone leca padare lenaja mime niinäce abiberäja cabu taatu, yepä mine miji cuta mäpu cama abiberäja ne acata. Miji lica mine jäje abiberäja ai niinäce gwidape poto cidi me egä: miji Acejiyame ne taatu ätrunga, cuta miji atatrongära niiya mule cabu ca, piiyepu lica mime kaakesea cabu ätrunga mime äsecrera tääpume. ² Mine miji lica jäje abiberäja maramara niiye ca äciseja mule poto cidi me, coo ime acita poto cidi me biname bime papa cabu Aceji Seemo teeme trupa cabu piba abacitaname. Uja ge mime abiberäja budre biname bime arpinera poto cidi me, piiyepu ceräcerägääbu bimu me atrana poto

cidi me. ³ Acejiyame liba singi gyene, mine cuta mäpu cama mene pa yaabi-beräjempesi.

⁴ Yoo, mine äblicäco pee i niinäce abiberäja cabu lenaja iyeta padare pee i cabu ca biname bine ätityerame lui cina teemämu ituge äyeblenga Acejiyame bau ca. Teepi licarage cääri latatrongäruge pui niinäce mene lipu yaabiberäjemuge. Pui biname cina umle ituge pui Miiji Mene Yeesu me ätityera poto cidi me. Teepi Acejiyame me miji cabu ituge lenaja, piiyepu Aceji Seemo teeme trupa yepäyepä cabu ituge abacitena. ⁵ Teepi ituge umle äbitena Acejiyame me mene poto cidi me egä pee i lui babo miijirage gyene, teepi piiyepu Acejiyame me kokre ne teeme biname bine waadena mule cabu ituge päpäna. ⁶ Yoo, biname te pepu umle cama liba teemämu läyeblingtuge Acejiyame bau ca, tabe äblicäco cääri atatrongära. Teeme äyeblingta lui epu pana niiyarage gyene tabe liba Aceji Bägrä ne baarge uli cabu cääri acita liiyepu, piiyepu teebine jäägyuge biname bime opo gaabe.

⁷ Yoo, mine biname bime mule opo pa yaawatinipesi ai gawe poto cidi me mene cabu ca. Poto gawe te ngupe niiye ne yaanuge, piba miijirage gije bine uutaname jaawenemuge teeme gije liteta biname tääpume. Siige, Acejiyame pee i gawe ne miji jaawenuge. ⁸ Yepä, nuuja gawe lui gaalegale seeasea bine uutaname jaawenemuge, siige gije liteta biname te pee i gawe ne yaainuge niiyarage gawe ca, cuta pagege uubudera. Yoo, pepu pana cirege äbita miji mule biname piiyepu niiya mule biname bime tääpume.

⁹ Cime miji binamewale, cine pee i mene jijenininago weebibine umle ceerame, yepä cine umle

gemi egä Acejiyame weene cama gyene. Cine weeme miijirage mule pagege pääna, epu pana mule biname te jaawenemuge lui äsecräreji ge ni-iya mule cabu ca. ¹⁰ Yoo, Acejiyame lui cängenarage gyene. Tabe lica pagege ngene ätrimela weeme kaakesea piiyepu weeme singi poto cidi me teeme täüpume, weene liba teeme binamewale bine ituge ätityera cuta piiyepu page itityeräjenemiye. ¹¹ Peei ätityera mule miiji gyene, piiyepu cine babo singi weene yepäyepä pepu cängenarage lenajame ngälu pui miiji gwidape weene lui täüpume jewagri-jeniye liba weeme täüpume cirege äbita. ¹² Weene durau gone, yepä niinäce ätrunga biname bime mule jitutemeye. Teeme ätrunga baborage birige piiyepu teepi cängena umle cama jaawagrijenusi Acejiyame lui täüpume ituge jaji teebibine ceer-ame, siige teepi peeи name pi Acejiyame me Mene teeme täüpume toraca jäätäpänsi.

*Acejiyame me Toraca Mene name pi Mine Gone
Umle cäco Lenaja*

¹³ Niinäce gaabe ätrunga biname Abrahamo lui teeme yepä ge. Acejiyame liba umle mene Abra-hamo ne jejuji, tabe teemerage ngii cama jejuji peeи mene ne kokre me wawename. Ai ingle naace popi nuuja te lica birige caburage Acejiyame cabu ca, tabe peeи name pi teemerage ngii cama peeи mene jejuji. ¹⁴ Tabe Abrahamo ne jejuji egä, “Cane meeble umle mene nääcärenine. Cane meeble baborage miiji cire naawenepene, cuta piiyepu määme kaakesaare bucourage cirege äbita.” ¹⁵ Yoo, Abrahamo ngenecu kokre cama tewagrijäjumi, siige Acejiyame me mene teeme

bau me ibibi äbituji. ¹⁶ Yoo, biname te liba singi teeme mene kokre wawename, tabe babo biname me ngii cabu jaajuge, pilba äcela mene ingwe ca äblicäco. ¹⁷ Acejiyame teeme caburage ngii cama pui mene jejuji, peei name pi tabe lui biname bine pui miji mene jejemuji, teepi toraca umle ge egä tabe licarage teeme mene mara me wawena. ¹⁸ Peete negi neeneni baborage gwidape: Acejiyame me jajeji mene piiyepu teeme caburage ngii, cuta peei neeneni tabe äblicäco mara me wawena piiyepu peei poto cidi me tabe äblicäco walya mene iicana. Peei gwidape cabu ca mine umle gemi egä cuta mime tääpume Acejiyame me Mene toraca gyene iyeteta. Mine lui teeme bau otni äsecrera tääpume, mine umle egä tabe mibibine lica abmala ätityera cäco, yepä ciige cire nise-cräripi. Peei name pi mime ätrunga teeme bau lui kokre gyene. ¹⁹⁻²⁰ Peei umle lui epu pana cangka ne liiyepu yaajarusi mime ngene atwanena cabu. Mine äblicäco apu iicana egä, "Teeme mene pama toraca gyene mime tääpume," yepä mine umle gemi egä peei mene lui toraca gyene. Mine umle egä Yeesu pisi nyene cabucewe je Babe ne awejename mime miji tääpume. Yeesu me Aceji Babe bau me otni lui epu gyene iiwäreja mope biname te iiwäreja mete lui cabucewe je pui me cuderage puupu cabu me lipu abacita Acejiyame ne awejename biname bime miji tääpume. Yoo, Yeesu mime niinäce gaabe me Babe bau äduji, pui cabucewe iiwäreja mete cabu peei babo cäbletääpe ne cuderage puupu gome tabe itu iyeblingtuji, peei name pi mine ibibi gemi teeme ingwe ca Babe bau otnime. Yoo, Yeesu iiwäreja mope biname me

ituge äbita mime tääpume piiyepu teeme kaakesea iyeteta gyene, Melkisideke me liiyepu.

7

Mene Iiwäreja Biname Melkisideke poto cidi me

¹ Melkisideke lui Mopeyame ge babo cewe Salema tääpume. Tabé cuta iiwäreja biname ge mime Caburage Acejiyame tääpume. Ujarage, Abrahamo cubu cabu ca liba tacnenutuji, lui cubu cabu je tabe fooa gawe maramara mopeyame cabu ca yuutrutuji, Melkisideke teebine gaabe cabu piba opopa jewenuji, jejuji egä, “Acejiyame te meebine baborage miiji pa naawenepi.”

² Abrahamo piba cubu cabu ca gwidape bine setomlecmuji ten kupae jewenemuji, siige yepä kupae Melkisideke ne ecäruji. Yoo, Melkisideke me ngii poto cidi me, aboclomta lui “Conocäco Mopeyame” ge. Biname cina teebine nuuja taje yaainusi “Poode me Mopeyame” ca, ingle tabe Mopeyame ge Salema cewe tääpume, piiyepu Salema me aboclomta lui “poode”. ³ Mime nuuja mene lica teeme mage babe poto cidi me, cuta mene lica ge teeme niinäce kaakesaare poto cidi me. Peei name pi mine umle lica gemi teeme aplimla, teeme budre. Epu pana Aceji Bägrä liiyepu, tabe Acejiyame me iiwäreja biname gyene iyeteta.

⁴ Mine ngene jwaatwananinago Melkisideke lipu baborage ge. Tabé baborage ge Abrahamo

cabu ca, lui Israela biname bime ingle kaakesaare ge, peei name pi Abrahamo te yepä kupae teebine ecäruji, lui gwidape bine sewademuji cubu cabu ca. ⁵ Yoo, Abrahamo me kaakesaare bägrä Leebi me kaakesaare täärä lui cina iiwäreja biname ge Acejiyame tääpume, sasa cotre mene te jiicenige egä teepi owecu gwidape bine miji waadena teeme Israela binamewale cabu ca. Mule apu ge: iyeta Israela biname lui cina gwidape piiyepu deedei jäätänemusi teeme kaakesea cabu ca, teepi miji iyeta ten gwidape cabu ca yepä ceera. Iiwäreja biname cina miji pui gwidape waadena, ngänuge teepi piiyepu teeme binamewale iyeta lui Abrahamo me kaakesaare gemi. ⁶ Yoo, Melkisideke lica Leebi me ingle cabu ca, yepä Abrahamo teebine yepä kupae ecäruji. Melkisideke piba Abrahamo ne mene jejuji teeme miji tääpume, Acejiyame lui ne temiji jajeji mene ituge ceera. ⁷ Yoo, Melkisideke lui baborage ge Abrahamo cabu ca, ingle mine umle gemi egä lui te ibibi birige Acejiyame me miji ne ceera, tabe baborage gyene teeme cabu ca lui te peei miji ne yaacatuge. ⁸ Age nuuja mene Melkisideke poto cidi me. Israela biname bime iiwäreja biname lui cina kupae yaawadanemusi teeme binamewale cabu ca, teepi binamerage gemi; teeme lenaja lica iyeteta. Yepä, Melkisideke poto cidi me, Abrahamo lui ne teeme kupae ecäruji, Oogäräneji Mene te jiicenige egä teeme cuta pisi nyene ireclota. ⁹ Yoo, apu pana gyene: Leebi, lui me kaakesaare täärä cina kupae yaawadane-musi Acejiyame tääpume, tabe te kupae ecäruji Melkisideke ne pui yepä padare Abrahamo liba

kupae teebine ecäruji, ¹⁰ ingle ngänu ge puu pui padare Leebi lui camuge aplimla, yepä tabe puga ge teeme kaakesaare Abrahamo me tääpe cabu. Yepä, Melkisideke taatu tabe lica nuuja biname ne kupae yääcäruge. Yoo, peei name pi Melkisideke cuta baborage gyene iyeta nuuja iiwäreja biname cabu ca.

¹¹ Acejiyame teeme cotre mene Israela biname bine ecäremuji, peei cabu biname cina iiwäreja biname bime ätityera cabu ca conocäco me äbitame, yepä Israela iiwäreja biname cina äblicäco biname bine toraca conocäco me wawena. Peei name pi Acejiyame Keriso ne tityepuji biname bine toraca ätityerame, ingle mime iiwäreja mope biname Keriso lica peei nuuja iiwäreja biname pana gyene, lui cina Leebi piiyepu teeme kaakesaare bägrä Aarona me ingle cabu ca ge. Keriso baborage gyene iyeta teeme cabu ca Melkisideke liiyepu. ¹² Yoo, Keriso lui mara iiwäreja biname gyene, peei name pi Acejiyame cuta cotre mene mara me jewenuji iiwäreja poto cidi me. ¹³⁻¹⁴ Yoo, pajecu gyene egä mime Yageyame Keriso tabe lica Leebi me ingle cabu ca ge. Mine iyeta umle gemi egä tabe Yuuda me ingle cabu ca ge, piiyepu Yuuda me inglewale cina iiwäreja kaakesea lica ituge wawena, ingle nuuja mene lica ge Acejiyame bau ca Moose bau me peei kaakesea teebibine ceerame.

Yeesu me Kaakesea Lui Melkisideke pana Gyene

¹⁵ Yoo, pajecurage gyene egä Acejiyame te kirece mara iiwäreja biname ne ituge acata. Page Yeesu pisi nyene mime iiwärejayame. Tabe lui

Melkisideke pana gyene, ¹⁶ lica Leebi me ingle-wale cabu ca sasa mule liiyepu. Tabe teeme iiwäreja biname me ngii piiyepu teeme kokre lica yaacatuge pui sasa cotre mule cabu ca, lui gyene biname bime ingle poto cidi me, yepä teeme kokre pisi nyene teeme ngälu cäco ireclota cabu ca. ¹⁷ Oogäräneji Mene te teeme poto cidi me jiicenige egä,

“Maane iiwäreja biname gäte epu pana Melk-isideke liiyepu,
piiyepu määme kaakesea lui ngälu cäco gyene.”

¹⁸ Yoo, siige gyene pui sasa cotre mene iiwäreja poto cidi me, ingle kokre cäco ¹⁹ piiyepu ibibi lica gyene biname bine toraca conocäco wawename Acejiyame me opo gaabe je. Page mime ätrunga pisi nyene Yeesu me kaakesea cabu, lui te ibibi gyene mibibine cängena waadena Acejiyame bau me.

²⁰ Yoo, Acejiyame teeme iiwäreja kaakesea lica papa ecäruji Yeesu ne, yepä pui padare tabe cuta teeme caburage ngii jiicuji teeme mene kokre me wawename. Pui nuuja iiwäreja biname cina lica pepu kokre mene cabu ca yaawadanemusi teeme kaakesea bine. ²¹ Yeesu taatu iiwäreja biname me äbituji pepu ngii cama mene cabu ca, Acejiyame liba teebine jejuji egä,

“Cane lui Yageyame gäne, cane käme ngii cama ai mene pa nääcärene,
piba ai mene licarage mara me wawena.

‘Maane iiwäreja biname gäte iyeteta ngälu cäco.’ ”
²² Siige, ai Acejiyame me ngii cama mene name pi, Yeesu ibibi gyene iiwäreja kaakesea wawename,

peei name pi tabe cuta ibibi gyene kirece jajeji mene toraca me wawename niiya mule cabu ca äsecrera poto cidi me.

23 Yoo, nuuja iiwäreja biname teepi bucourage ge pui sasa mule cabu, ingle teeme ireclota ngälu cama ge. Nuuja cina teeme niinäce me puupu ne jaacatanusi. **24** Yepä, Yeesu me ireclota lui ngälu cäco gyene, piiyepu teeme iiwäreja kaakesea nuuja te lica cire juutecrepi. **25** Yeesu peei name pi ibibi gyene biname bine iyeta cängena äsecrerame teeme niiya mule daremu cabu ca, lui cina Yeesu me kaakesea miji pi Acejiyame bau me otni, ingle tabe puma enajenige iyeteta Acejiyame ne awejename teeme miji tääpume.

26 Yeesu peese nyene mijiirage iiwäreja babo biname lui mime singi ibibi nitityärininuge. Tabe conocäco gyene, epucäco, piiyepu mara gyene iyeta biname cabu ca, lui cina niiya mule jaawenemusi. Page tabe pisi nyene cabucewe je, cuta teeme ngii cabu me awepäntjei gyene. **27** Tabe lica gyene nuuja iiwäreja biname liiyepu lui cina miji iyeta bimu gaabegabe cibu gwidape ca yi-iwäräjemusi niinäce teeme niiya mule tääpume, piba cuta iyeta biname bime niiya mule tääpume. Tabe yepä gääbu taatu yiwiräjuji, tabe liba teeme tääpe ecäruji budre tääpume. Siige, peei lui ibibi gyene biname bine kälyä wawename iyeteta. **28** Yoo, Acejiyame me cotre mene Moose lui bine sewademuji, peei te iiwäreja kaakesea poto biname bine yääcäremuge, lui cina iyeta binamerage gemi, piiyepu kokrecäco gemi, yepä pui cotre mene ingwe gaabe ca Acejiyame te kirece mene jeejuji, piba teeme ngii cama pui mene ne babo kokre

me jewenuji. Tabé peeí mene cabu teeme Bägrä ne iiwäreja kaakesea ecäruji, tabé lui epucäco piiyepu ibibi gyene ai kaakesea wawename iyeteta.

8

Yeesu me Iiwäreja Kaakesea Mime tääpume Apu Gyene

¹ Yoo, iyeta mene cabu ca cine weebibine bii jijinago, ai ngene atwanena baborage gyene egä mime tääpume pisi nyene cabucewe je iiwäreja babo biname lui te adnatäneji enajenige Acejiyame me camu poto teeme miji puupu cabu. ² Tabé iiwäreja biname gyene Acejiyame ne awejename mime tääpume pui cabucewe puupu cabu. Peeí lui Acejiyame me toraca iiwäreja puupu, ingle peema pisi nyene Acejiyame me toraca mete, lica biname bime ime ca wawenäneji, yepä Acejiyame miji wawenäneji gyene peeí mete.

³ Yoo, iyeta iiwäreja babo biname teeme kaakesea lui cibu mäju ca Acejiyame ne yiliwäräjusi piiyepu nuuja owecu gwidape teebine yääcärusi. Pui name pi cuta Yeesu mime Iiwäreja Babo Biname te miji Acejiyame tääpume owecu gwidape ceera, siige tabe teeme tääpe ne ecäruji. ⁴ Yoo, Yeesu liba ai gawecewe cabu enajuji, tabe iiwäreja biname lica ge, ingle ama ibibi iiwäreja biname piti nemí, lui cina Israela biname bime cotre mene cabu ca yiliwäräjemusi. ⁵ Pui iiwäreja biname bime kaakesea lui owowä pana gyene Yeesu me toraca iiwäreja kaakesea tääpume lui gyene cabucewe je. Teeme iiwäreja mete cuta piiyepu owowä pana gyene toracarage mete cabu

ca lui cabucewe je. Pui name pi Moose liba gwidape jebasecretnemuji mete wawename Acejiyame tääpume, lui mete cibu tääpe ca wawenäneji ge, Acejiyame piba teebine jejuji egä, “Maane iyeta gwidape pui ootonuta pana cängena jewenemepi, cane lipu meebine itu naawabepene Sinai Podo cabu.” Yoo, peeи mene cabu ca mine umle egä pui mete lui owowä pana ge cabucewe mete tääpume. ⁶ Yepä, Yeesu me kaakesea lui baborage gyene Israela iiwäreja biname bime kaakesea cabu ca, piiyepu kirece jajeji mene Yeesu lui ne mime tääpume toraca me jaawenuji, baborage gyene sasa mene cabu ca, ingle pui mene toraca ibibi gyene egä Yeesu te mibibine niiya mule cabu ca nisecräinuge ten cama iyeteta lenajame.

⁷ Sasa jajeji mene, cotre waweneca piiyepu jäje iiwäreja poto cidi me, ibibi lica ge biname bine kälyä wawenecame. Peeи liba ibibi gyene, Acejiyame piba singi lica kirece jajeji mene ceerame. ⁸ Yepä, sasa mene ibibi lica ge, ingle biname bime niiya mule cuta piti nemi. Acejiyame peeи poto cidi me jiicuji Oogäräneji Mene cabu egä,

“Cane lui Yageyame gäne, cane jijenininine egä,
 ‘Padare te pa tädepi,
 cane piba kirece jajeji mene cire
 jaawenepene

Israela biname bime kaakesaare tääpume,
 cuta piiyepu Yuuda me ingle biname tääpume.

⁹ Ai kirece jajeji mene mara gyene sasa jajeji mene
 cabu ca,
 cane lui ne jewenujine teeme niinäce kaakesaare tääpume,

cane liba teebibine ime ca sewecnemujine
Aikupito gawe cabu ca.

Yepä, teepi käme jajeji mene lica cängena acata
wawenecame.

Cane peei name pi teebibine kaake me jewen-
emujine.’”

10 Mime Yageyame cuta jiicenige egä,

“Yoo, agesa kirece jajeji mene cane ingwe
ca cire jaawenepene Israela biname bime
tääpume.

Cäme cotre bine cane cire yoogäremepene teeme
ngene bora;

teeme ngene atwanena cabu cire yaacite-
pene.

Cane teeme tääpume Acejiyame cirege äbita,
cuta teepi käme biname cirege lenaja.

11 Pui padare cabu piba nuuja te lica teeme bi-
namewale bine,

coo teeme naniganewale bine cire
yaabiberäjempesi egä,

‘Acejiyame tääpume umle äbitepeye,’

ingle matimati cabu ca modamoda biname me
teepi iyeta käme tääpume umle cama cire
yaacrajemepi.

12 Yoo, cane teebibine kälyä cire jaawenemepene;
cane ingwe ca lica teeme niiya mule bine
ngene jaapecnemepene.”

13 Siige, peei mene cabu Acejiyame jiicenige egä
teeme kirece jajeji mene tuwängle gyene sasa jajeji
mene tääpume. Page pui sasa mene te mameta ge
ämlita.

9

*Sasa Iiwäreja Mule Mara Gyene Yeesu me
Iiwäreja Mule cabu ca*

¹ Niinäce jajeji mene cabu puga ge cotre mene irecu ätumuta mule tääpume. Cuta piiyepu puga ge cäbletääpe ca wawenäneji mete teeme mara-mara irecu ätumuta piiyepu iiwäreja mule tääpume. ² Pui iiwäreja mete ngalebora neeneni puupu puga ge. Pui niinäce puupu lui ne yaainusi Cude Puupu ca, peeи ngalebora nesae gwidape puga ge: ngale me atecwamta puupu, piiyepu dade, cuta piiyepu bulduu pui dade papa cabu. Peeи bulduu ceerajäneji ge Acejiyame ne. ³ Pui mete cole je jeclänutujisi baborage cäbletääpe ca atri tääpume. Pui cäbletääpe nuuja poto ca lui puupu ne yaainusi Cuderage Puupu ca. ⁴ Cuderage Puupu ngalebora puga ge dade lui gol ca acwabäneji ge. Pui cabu iiwäreja babo biname te miji lengo gwidape bine juubudäremuge Acejiyame tääpume. Cuta puga ge gwidape niinäce jajeji mene tääpume jamyacurage uli boks ngalebora. Peeи boks lui gol ca acwabäneji ge. Boks ngalebora me laacitusi neeneni kula lui papa cabu Acejiyame me ten cotre mene oogäräneji ge. Jajeji mene tääpume boks ngalebora cuta puga ge gol karpu. Peeи karpu bora je bulduu pana gwidape ge teepi yaainusi “maana” ca, lui deedei ca Acejiyame biname bine engäremuji deedei cäco gawe cabu. Peeи boks ngalebora cuta puga ge Aarona me otinetneja suru lui te laame bine itu sisemuji awabejame egä Aarona lui Acejiyame me singi biname ge iiwäreja babo biname tääpume. ⁵ Peeи boks papa cabu puga

ge neeneni owowä pana gwidape lui mename seemo pana opo cama, cuta taame cama ge. Teepi boks ne cäängena jaawabäsi egä agesa Acejiyame me lenaja puupu. Iiwäreja babo biname te peei puupu ne cibu uudi ca yää-trupicuge Acejiyame ne awejename biname bime niiya mule äcisejame. Yoo siige, page lui miji padare lica gyene peei gwidape poto cidi me cängena-cängena abocломäjame.

⁶ Iyeta gwidape pepu ge pui sasa mete cabu, teepi luma irecu lätu-mutinusi Acejiyame ne awejename. Iiwäreja biname cina peei nii-näce puupu cabu me yääbäcnusi cuta täsuge iyeta bimu gaabegabe teeme kaakesea wawename. ⁷ Yepä, iiwäreja babo biname te taatu labacituge pui ngaleborarage puupu me. Tab etepä taatu padare cabu kämäge gaabegabe labacitanuge. Tab e miji cibu uudi acana ten cama, pui ca niinäce teeme niiya mule äcisejame, piba cuta iyeta biname bime niiya äcisejame. ⁸ Yoo, pajecu gyene Aceji Seemo me abiberäja cabu ca egä gaabe camuge iitnana toraca mete me toraca Cuderage Puupu cabu me abacitame teeme tääpume lui cina pui sasa gawecewe iiwäreja mete cabu cuta yi-iwäräjusi. ⁹ Mine piba peei cabu ca umle läbitinago egä owecu gwidape piiyepu cibu mäju Acejiyame tääpume acrejetame, peei cina äblicäco biname bime ngenecu conocäco piiyepu plowa me wawename. ¹⁰ Peei iiwäreja mule lui deedei äbita piiyepu niiye nänäja poto cidi me taatu, cuta piiyepu maramara äciseja mule tääpume. Iyeta peei mule lui tääpe poto cidi me, cuta lica ngenecu poto cidi me. Mime saarewale cina miji peei mule bine

waweneca kälyä me äbitame Acejiyame me opo gaabe je. Teeme ngälu lui Acejiyame liba kirece ireclota pa yääcäremepi.

¹¹ Siige, Yeesu itu täduji, iiwäreja babo biname me itu äbituji miijirage kirece mule ne aboclomtame. Yepä, page tabe kaakesea lica jewenenige ai gawecewe mete cabu, lui ne biname cina erangujisi, piiyepu lui ge gawecewe gwidape ca wawenäneji. Page tabe kaakesea jewenenige toraca miijirage puupu cabu, lui gyene cabucewe je. ¹² Yeesu Acejiyame me Cuderage Puupu cabu me yepä gääbu abacituji, lica gouti piiyepu kau plongo bime uudi cama, yepä teemerage uudi ca Acejiyame ne yiäräjuji mibibine kälyä me wawename niiya mule daremu cabu ca iyeteta ireclota cabu äbäcname. ¹³ Sasa mule cabu biname liba traci lica ge, piba iiwäreja biname te teebine yäätrupicuge gouti piiyepu rooriye kau bime uudi ca, cuta piiyepu tabe kau plongo ne juubudäruge. Cuta pui me tuuwe mriibe ca piba jäasicmaluge. Peei ca biname te miji me läbituge Acejiyame me binamewale cama abasutame piiyepu Acejiyame bau me irecu ätumutame. ¹⁴ Peei mule te biname me tääpe ne taatu jugi cäco me jaawenuge, yepä Keriso me uudi ibibi gyene mime trupa ngalebora ne äcisejame. Piba mime ngene atwanena lica mime niiya mule daremu cabu, yepä mime ngene atwanena iyeta lui Acejiyame cabu gyene teeme singi wawename. Yoo, Aceji Seemo lui iyeteta gyene, teeme ätityera ca Keriso teemämu owecu gwidape pana ituge ceera Acejiyame ne. Tabe budre me äbituji mime niiya mule bine äyeblengäjame, tabe lui epucäco gyene piiyepu teeme nuuja niiya

mule lica ge.

15 Yoo, Keriso gaabe jiitnuji kirece jajeji mene tääpume, ai ingle naace popi lui biname cina ala asogläcneji gemi, teepi piba ibibi gemi miijirage iyeteta ireclota cabu lenajame, Acejiyame te lipu itu jiicuji, ingle Keriso me budre pisi nyene teeme niiya mule bime daremu äyeblengame, lui wawenäneji gemi sasa jajeji mene padare cabu.

16-17 Yoo, iyeta modamoda biname cina teeme budre niinäce gaabe, teepi mene jaajemusi teeme gwidape poto cidi me egä lui te pagege waadena. Peei budracame me mene ibibi läbituge teeme budre ingwe gaabe ca taatu. **18** Peei name pi cuta Acejiyame me niinäce jajeji mene poto cidi me teepi miiji cibu eglujisi, piba cibu uudi ca peeи mene ne ibibi me wawename. **19** Cuta peeи name pi Moose liba iyeta Acejiyame me cotre mene biname bine jejananemuji, peeи ingwe gaabe ca tabe kau plongo me uudi piiyepu gouti me uudi nikiye cama elenglecäjemuji, piba maamoi ngäli bine uli ciipe cabu jesoplecäjemuji. Pui ududi ngäli ca Oogäräneji Cotre Mene bine uudi ca itrupecmuji, piba iyeta biname bine cuta itrupecmuji. **20** Tabejememuji egä, “Ai uudi te Acejiyame me jajeji mene toraca kokre me jewenenige, peeи name pi weene miiji ai mene ne wawename.” **21** Yepä pana mule ca Moose te iiwäreja mete ne, iyeta iiwäreja kwäye piiyepu nuuja gwidape cama, uudi ca cuta itrupecmuji. **22** Yoo, sasa cotre mene cabu, pama iyeta gwidape uudi ca äcisäjeji ge kälyä me wawename. Niiya mule cuta pepu gyene, miiji uudi asata peeи cabu ca kälyä päpäname.

*Yeesu Keriso me Budre Ibibi Gyene Mime Niiya
Mule Äyeblengame*

²³ Lui gwidape owowä gemi toraca cabucewe gwidape tääpume, miiji peei bine kälyä me wawena sasa iiwäreja mule ca, yepä pepu gawecewe iiwäreja mule ibibi lica gemi cabucgewatere gwidape tääpume. Mara jamyacu iiwäreja mule taatu ibibi gyene cabucewe gwidape tääpume. ²⁴ Peei name pi Keriso lica gawecewe Cuderage Puupu cabu abacituji, ingle peei biname biji rarangäneji mete lui owowä taatu ge Acejiyame me toraca puupu tääpume. Yepä, Keriso cabucewe puupu me abacituji. Tabé puma enajenige Acejiyame me opo gaabe teebine awejename mime tääpume. ²⁵ Tabé cabucewe puupu me licarage jäje abacitanuge teeme tääpe bucourage gääbu ceerame, epu pana Israela iiwäreja babo biname te gawecewe mete Cuderage Puupu cabu me lipu kämäge gaabegabe labacitanuge uudi cama, lui teeme uudi lica ge. ²⁶ Eewe, ingle pepu ligi cirege äbita, Keriso pita piiyepu budre cire läbitaneji bucourage gääbu ai gawecewe me agedna cabu ca, yepä pepu lica gyene. Ai gawecewe liba mameta ge apira, piba tabe yepä gääbu taatu äduji iyeta niiya mule bine äyeblengame, teeme tääpe liba budre me äbituji. ²⁷ Yoo, biname cina lipu yepä gääbu taatu budre äbita, siige Acejiyame peei ingwe gaabe ca teebibine cirege atrana, ²⁸ Keriso cuta piiyepu yepä gääbu taatu budre äbituji daremu ceerame iyeta biname bime niiya mule tääpume, siige tabe cire tacnenutepi, yepä tabe lica cääri biname

bime niiya mule bine äyeblengame. Tabe cire tacnenutepi biname bine waadename iyeteta ten cama lenajame, lui cina teebine jewagrijenisi teeme äsecrera tääpume.

10

¹ Yoo, Israela biname bime cotre mene lui cuta owowä pana ge. Peei te läbitanuge aboclomtame Keriso te lui miiji mibibine cire nicäripi. Sasa mule cabu iiwäreja bucurage ge iyeta kämäge gaabegabe, yepä peeи iyeta ibibi lica ge biname bine kälyä wawename lui cina singi Acejiyame bau otnime. ² Teeme iiwäreja liga ibibi cirege teeme niiya mule poto cidi me kälyä ceerame, biname cina piba lica ingwe ca asicnenta teeme niiya ne; cuta siige piba iyeta iiwäreja. ³ Yepä, teeme ngenecu bora asicnenta lui miiji lica ge, peeи name pi teeme iiwäreja iyeta kämäge gaabegabe lui teeme tääpume ngene apecna pana ge teeme niiya mule poto cidi me, ⁴ ingle naace gyene uudi rooriye kau piiyepu gouti cabu ca äblicäco niiya mule toraca äyeblenga.

⁵ Peeи name pi Keriso me gawecewe cabu me otni padare liba mameta ge, tabe Acejiyame ne mene jejuji egä,

“Maane singi lica gäte cibu mäju, cibu uudi, piiyepu nuuja iiwäreja gwidape tääpume,
yepä maane singi gäte cane cäme binamerage
tääpe ne ceera budre me.

⁶ Maane ngenecu miiji lica gäte teepi liba camlecamle cibu bine kula dade cabu juubudäremusi teeme niiya mule daremu tääpume.

7 Cane peeи name pi meeбine naajenine egä,
 ‘Cane age säne otnime määme singi wawename;
 cäme poto cidi me lipu oogäräneji ge.’ ”

8 Siige, peeи mene cabu Keriso niinäce jejuji egä,
 “Maane singi lica gäte maramara iiwäreja mule
 tääpume; maane gege lica gäte iingäja cibu tääpume
 coo piiyepu iyeta nuuja mule niiya mule bine
 äyeblenga tääpume.” Tabе pepu jejuji, ngänu
 gyene puu cotre mene te jiicenige peeи bine
 wawenecame. **9** Keriso piba jejuji egä, “Cane age
 säne otnime määme singi wawename.” Siige, Ace-
 jiyame iyeta sasa iiwäreja mule bine iyebengemuji,
 piba Keriso ne tuwängle eciituji teeme pu-
 upu cabu. **10** Ai ingle naace popi Yeesu Keriso
 itu jewenuji Acejiyame me singi bine, mine iyeta
 kälyä gemi mime niiya mule cabu ca. Tabе liba
 teemämu iiwäreja pana ecäruji budre tääpume pui
 yepä padare, peeи lui ibibi gyene iyeteta ngälu
 căco.

11 Israela iiwäreja biname cina yepä pana
 iiwäreja birige waweneca iyeta bimu gaabegabe,
 yepä pui iiwäreja äblicäco niiya mule bine toraca
 äyeblenga. **12** Keriso yepä taatu padare yepä
 gwidape, teeme tääpe ne, ecäruji. Siige, peeи
 lui ibibi gyene niiya mule äyeblengame ngälu căco.
 Tabе piba adnatuji Acejiyame me camu poto ime
 cabu. **13** Page tabe puma jewagrijenige Acejiyame
 te teeme cubuyame bine teeme ernge gawe me
 acraname. **14** Peeи yepä wawena ca tabe biname
 bine epucäco me jewenemuji iyeteta, tabe lui bine
 mara me jewenenemige teeme pana äbitame.

15 Mine umle gemi egä peeи mene toraca gyene,

ingle Aceji Seemo te Oogäräneji Mene cabu itu jiicuji egä,

¹⁶ “Yageyame te apu jiicenige, ‘Cane ai jajeji mene cäme biname tääpume cire jaawenepene.

Cäme cotre bine cane cire yoogäremepene teeme ngenecu bora,
cuta teeme ngene atwanena cabu cire yaacitanepene.’”

¹⁷ Tabé cuta jiicuji egä, “Cane lica teeme niiya conocono mule bine cire ngene jaapécnemepene.” ¹⁸ Pui name pi page siige, nuuja ingle lica gyene gwidape cääri cuta iiwärejame niiya mule äyeblengame.

Mine Miji Acejiyame bau Otni Peei Kälyä Acatename

¹⁹ Cäme ätrunga binamewale, mine miji gemi wälu cäco Acejiyame me Cuderage Puupu cabu äbäcname teeme opo gaabe aclajutame, ingle Yeesu teeme uudi ituge apira mine Acejiyame me biname me äbitame. ²⁰ Teeme tääpe liba budre, peei te Acejiyame me Cuderage Puupu ne jiitnuji mime tääpume. Teeme budre padare cabu pui babo cäbletääpe, lui te iiwäreja mete cabu Cuderage Puupu ne jäällyenguge, peei te cole je äderäruji. Siige, mime kirece Acejiyame bau me otni gaabe peese nyene Yeesu, lui te page ireclota cama enajenige cabucewe je. ²¹ Tabé mime tääpume iiwäreja babo biname gyene Acejiyame me mete ne ire atwime. ²² Peei name pi mine miji wälu cäco otni Acejiyame bau yepä taatu ngene atwanena cama, teebine toraca ätrunga cama, plowa ngenecu cama lui niiya mule cabu ca äcisäjeji gemi, piiyepu jugi

cäco tääpe cama lui mijirage niiye ca äcisäjeji gemi. ²³ Mine ätrunga cama cängena ninajininuge, ingle mine umle gemi iyeta Acejiyame me mene toraca me läbituge. ²⁴ Mine mime nuuja bime poto cidi me ngene pa jwaatwananinago lipu teebibine ätityera ceerame teepi owecu cama lenajame piyyepu mijji taatu mule wawename. ²⁵ Mine gonerage yaabmalusi mime abasecretna mule ne, poto cina liiyepu, yepä mine mimemime cerämu kokre läcäraninago, ingle mine umle gemi egä Acejiyame me ceräcerägääbu bimu cudecewerage lica gyene.

²⁶ Yoo, biname te liba Acejiyame me Miji Mene äsecrera poto cidi me yäätecijuge, piba ingwe ca teeme niiya singisingi mule cääri jaawenemuge, teeme tääpume nuuja mara ätityera coo piyyepu iiwäreja lica gyene teeme niiya mule daremu äyeblengame. ²⁷ Yepä, pepu biname lui cina Acejiyame ne jäägyusi, teepi mijji wälu cama lenaja, ingle teeme tääpume pisi nyene atrana piba muye puupu cabu otnime puma iyeteta lenajame. ²⁸ Yoo, sasa mule cabu apu gyene: Cotre bine Moose lui sogäremuji, lui biname te jaatropangtuge, tabe budre jepänuji owecu käco, liba piti negi neeneni coo nesae ire arbi biname teebine aitnejame. ²⁹ Peei cabu ca baborage gyene mäpu daremu biname tääpume lui te Aceji Seemo me ätityera ne jäägyuge, lui te gawe me yaacituge Aceji Bägrä ne, piyyepu papa me jaawenuge Yeesu me uudi ne, lui uudi te teeme niiya mule bine ituge äyeblenga Acejiyame me jajeji mene name pi. Pepu biname tääpume mäpurage daremu pisi nyene. ³⁰ Mine umle gemi Acejiyame lui te jiicuji egä,

“Niiya mule daremu lui cäme ime cabu sine; cane te cirege ceera,” tabe cuta jiicuji egä, “Yageyame te biname bine cirege atrana.” ³¹ Yoo, magerage mäpu teeme täüpume lui cina niiya mule daremu cirege päpäna mime Ireclota Acejiyame bau ca.

³² Siige, weene ngene jepecneye pui niinäce padare, weene Acejiyame me Miji Mene liba ngale pana ecatujiye. Weeme ireclota mäpu ge pui padare, yepä weene lica weeme ätrunga ne ebma-lujiye. ³³ Nuuja taje biname cina weebibine niiyarage jicnecininusi piiyepu niiya jiwenininusi. Nuuja taje weeme binamewale bine liba jäätämeyne pepu mäpu cabu, weene wälü lica birige ten cama peei mäpu cabu gigri lenajame. ³⁴ Weene owecu jaawenemuye lui bine yaacrane-musi krokeciyiye mete bora. Weeme gwidape liba weeme bau ca yääyeblingusi, weene cuta ngenecu miji birige, ingle weene umle gemi teepi äblicäco weeme bau ca äyeblenga weeme toraca miji cabucewe je puupu ne, peei lui weemi nemi iyeteta. ³⁵ Yoo, cuta ai padare cabu weene wälü gone! Weene miji cängena kokre cama inajininuge weeme ätrunga cabu, piba weeme babo miji daremu cirege päpäna. ³⁶ Weene miji ngenecu kokre cama lenajame, naace täüpume Acejiyame me singi ne wawename, piba teeme mene weeme täüpume toraca me cire läbitepi. ³⁷ Oogäräneji Mene te jiicenige egä,

“Matikolä taatu padare piiyeme,
piba lui te otnime äbitenige, tabe pa tädepi,
lica däägudägu äbita otnime.

³⁸ Cäme conocäco biname cina teepi pa

jäätrungepesi, piba peei cabu icrajenige iyeteta.

Yepä, liba nuuja te latatrongäruge, cane lica ngenecu miji teeme tääpume.”

³⁹ Siige, mine lica gemi pui biname lui cina gaabe cabu ca täcnäruge cuta lapesarinusi, yepä mine jäätrungusi, piba miji ireclota ne ten cama cirege päpäna iyeteta.

11

Mime Niinäce Kaakesaare cina Miji Ireclota ne Cire Jääpänepesi Teeme Ätrunga cabu ca

¹ Ngena gyene ätrunga? Yoo, ätrunga lui apu pana gyene: Mine jaawagrijusi toraca umle cama egä mine lui gwidape tääpume singi, peei te pagege äbita. Mine toraca umle gemi egä mime singi gwidape pisi nyene niinäce gaabe je, mine pagege oomlana, ngänuge puu ai padare cabu mime cudecewe name pi mine äblicäco päpäna. ² Yoo, Acejiyame te sasa ätrunga biname bine ewepy-eräjemuji teeme ätrunga tääpume.

³ Ätrunga ca mine umle läbitinago egä ai gawecewe piiyepu cabu je wale bine, iyeta Acejiyame te mene ca jewenemuji, yepä lui cabu ca tabe jewenemuji, mine pui bine äblicäco gemi päpäna.

⁴ Ujarage Abela me iiwäreja Acejiyame tääpume lui miji ge teeme naane Kaino me iiwäreja cabu ca teeme ätrunga name pi. Acejiyame Abela me iiwäreja gwidape bine ewademuji awabejame egä Abela me ätrunga mule miji ge. Yoo, Abela uja ge budre, yepä mine teeme bau ca pa labiberäjipesi.

⁵ Eenoka Acejiyame ne jitrunguji, peeи name pi Acejiyame teebine cabu me ecituji budre cäco; tabe papa apesaruji. Biname cina ligа teebine jirnganujisi, teepi äblicäco ingwe ca päpäna, ingle Acejiyame itu ecatuji teebine. Acejiyame me Oogäräneji Mene te jiicenige egä, Eenoka me acatäneji niinäce gaabe me tabe Acejiyame ne ngenecu miji me jewenuji. ⁶ Yoo, biname te äblicäco Acejiyame ne ngenecu miji me wawena ätrunga cäco. Ingle naace gyene lui cina singi Acejiyame bau otnime, teepi miji jäätprungusi egä pisi nyene Acejiyame piiyepu tabe babo miji daremu teebibine yääcäremuge, lui cina toraca jäärngusi teebine.

⁷ Nooa peese nyene nuuja biname lui te Acejiyame ne jäättru-nguge. Acejiyame teebine umle mene jejuji ingwe gwidape poto cidi me. Nooa teeme mene jecatuji. Ngänuge tabe lica igi niiye ne jepänuji, tabe babo poo ne eranguji, teeme coga bägrä cama peeи ca isecräremuji babo niiye cabu ca. Nooa me ätrunga mule mara ge nuuja teeme binamewale bime ätecija cäco mule cabu ca. Acejiyame teebine teeme biname me jewenuji teeme ätrunga name pi.

⁸ Abrahamo Acejiyame ne jäätprunguge. Acejiyame teebine jejuji cewe ne abmalame cudecewe gawe cabu otnime, tabe lui gawe teebine cirege ceera. Abrahamo peeи mene jecatuji otnime. Tabе gaabe cabu äduji, yepä umle lica ge liiyeme ädenige. ⁹ Tabе lui gawe cabu enajuji catecewe biname pana, Acejiyame me mene peeи poto cidi me jäätprunguge egä tabe pui gawe teebine cirege ceera. Tabе cäbletääpe ca wawenäneji mete

bine sewademäjemumi, peeи cabu senajenäjumi tabe, piba Isacako, cuta ingwe ca Yakobu. Teepi iyeta yepä mene ne ecatanujisi Acejiyame bau ca. ¹⁰ Abrahamo lica babo cewe cabu yaanajuge, yepä tabe ngene jwaatwananuge iyeteta lenaja cewe poto cidi me, lica ai gawecewe cabu, yepä Acejiyame lui cewe ne yootonutuji piiyepu eranguji cabucewe je.

¹¹ Abrahamo babe me äbituji tabe liba sasarage ge, cuta piiyepu teeme coga Saara te bägrä ne jepänaji, lui te ngälu pui padare äblicäco ge bägrä päpäna. Abrahamo Acejiyame ne jitrunguji teeme mene bägrä poto cidi me toraca me äbitame, siige teeme kokre te tacnenutuji, tabe imäbägrä ne jepänaji. ¹² Peeи name pi Abrahamo, lui te mameta ge bägrä cäco budre, teeme bau ca secluji bucurage kaakesaare, epu pana bucurage cabu je wale lipu gemi. Secre pana bucurage gemi teepi, biname te äblicäco acnema.

¹³ Iyeta peeи biname cina teeme ätrunga cama budre. Acejiyame me mene camuge toraca me äbita teeme tääpume, yepä teepi umle ge egä miji pisi nyene ingwe ca, peeи name pi ngenecu miji cama budre. Teepi jiicujisi egä, “Cime toraca cewe ama lica gyene; cine catecewe biname pana ninajininige ai gawecewe cabu.” ¹⁴ Peeи mene cabu ca mine umle gemi egä teepi singi toraca cewe tääpume lui gyene cabu je. ¹⁵ Teeme ngene atwanena lica teeme sasa cewe cabu je, lui ne ituge abmala. Teepi liba singi cirege peeи tääpume, teeme padare puga ge äcnärame, ¹⁶ yepä teepi singi lica. Iyeta teeme singi lui cabucewe tääpume, lui mijiirage gyene iyeta nuuja cewe cabu ca. Peeи

ätrunga name pi Acejiyame ajiri lica gyene teeme täüpume, yepä tabe singi egä ätrunga biname cina teebine yaainusi teeme Acejiyame ca, ingle naace gyene tabe mijirage cewe ne itu emacetnäjuji teeme täüpume.

¹⁷ Acejiyame liba Abrahamo me ätrunga epicnantuji, Abrahamo teeme mene cuta jitrunguji, teeme yepä taatu bägrä Isacako ne kula dade cabu etecwamtuji Acejiyame ne ceerame. ¹⁸ Tabe ngene jotwananuji Acejiyame me mene poto cidi me egä, "Määme toraca kaakesaare eei gemi lui määme bägrä Isacako bau ca," ¹⁹ piba ngene ca egluji egä Acejiyame ibibi ge Isacako ne budre cabu ca awecnistame. Pepu pana äbituji. Acejiyame Isacako ne Abrahamo bau me secwenistuji, Isacako liba mameta ge budre päpäna.

²⁰ Ingwe ca Isacako ätrunga cama teeme bägrä Yakobu piiyepu Esau naabibine jaajuji teeme miiji poto cidi me ciige padare cabu.

²¹ Cuta Yakobu teeme budre mameta, tabe mene jaajuji teeme neeneni saare bine, Yoosepa me bägrä. Tabe ätrunga ca jaajuji teeme miiji poto cidi me ciige padare cabu. Tabe suru cama arpinantuji, irecu ätumutuji Acejiyame ne awepyeräjame.

²² Yoosepa cuta piiyepu teeme budre mameta mene jiicuji egä Acejiyame te Israela biname bine cire yaawademepi Aikupito gawe cabu ca. Teeme ätrunga baborage ge, peei name pi mene jejemuji egä, "Ingwe ca käme kaake bine ama cita ca cire ewecnemepeye piiyeme mime Kanana gawe cabu me."

²³ Yoo, Moose me mage babe Acejiyame ne cuta jitrunujäsi. Teepi jamyacu opo bägrä ne

jepänujäsi, piba ätrunga ecitujäsi Acejiyame bau me teeme bägrä asatame Aikupito gawe Mope Biname me cotre cabu ca, lui cotre imäägrä agleca täüpume. Teepi wälu lica ge Moose ne ämlitame nesae mabye cama.

24 Moose liba uitige, tabe singi lica ge Aikupito gawe Mope Biname me ingle cabu lenajame, **25** päätä tabe singi ge Acejiyame me biname cama abasutame teeme mäpu ireclota cabu lenajame, lica ge pui niiya mule biname cama matikolä padare otnetneja teeme miji ireclota cabu. **26** Tabé ngene ca egluji egä miijirage cirege, tabe liba iicetna päpäna teeme äsecrera biname Keriso name pi. Peei name pi tabe Aikupito gawe biname bime miijimiji gwidape iyeta jigyemuji, ätrunga cama jewagrijuji miji daremu ne päpäname ciige.

27 Tabé Acejiyame ne jitrunguji ätityerame teebine. Aikupito gawe ne liba sebmaluji, tabe wälu lica Mope Biname me claabe täüpume. Tabé licarage tacnenutuji, yepä Acejiyame cama äduji epu pana tabe teebine opo awatna ten cama lui ne biname cina äblicäco päpäna. **28** Moose Acejiyame ne jäätprunguge teeme binamewale äsecrerame teeme mäpu ireclota cabu ca Aikupito gawe je. Tabé peeи name pi biname bine jejemuji maamoi plongo ne agli Äsup lengta deedei wawename, piba pui me uudi ca mete grana bine apyacame. Piba Acejiyame me agleca mename seemo te teeme mete bine isup lengemuju, uuge bägrä bine lica eglecimuji peeи mete cabu, yepä Aikupito gawe biname bime mete cabu taatu.

29 Israela biname cina Acejiyame me ätityera cabu jitrungujisi, teepi conocäco yuurujisi malu

lui ne yaainusi Ududi Malu ca. Peei lui epu pana teepi doro gawe cabu ecluji. Yepä, Aikupito gawe biname cina liga yuurujisi Israela biname bine äcwetname, teepi iyeta abumitnuji, siige.

³⁰ Israela biname bime ätrunga name pi babo cewe Yeriko me kula caale te itramuji. Camuge atrama, Israela biname cina peeи caale ne piba jewaclomäjenujis i yeta seben bimu cama, Acejiyame lipu teebibine itu jejemuji. ³¹ Yepä ero magebi teeme ngii Rahaba, tabe lica budre ne jepänaji nuuja Yeriko cewe biname cama. Teepi te singi lica ge Acejiyame me mene ätecijame, yepä Rahaba jitrunguji Acejiyame ne. Israela biname cabu ca neenen i re tääpume biname bine tabe te jaawabuji piiyepu äätityäruchi.

³² Yoo siige, cerämu biname piti nemi pepu pana, yepä padare ibibi lica gyene mene jaajane-name Gideona, Baraka, Samson, Yepeta, Daawida, Samwela, piiyepu iyeta sasa mename biname poto cidi me. ³³ Peei biname iyeta Acejiyame ne jäätprungusi tabe te teebibine ätityerame. Teepi yuutrutujisi nuuja gawe cubuyame biname cabu ca, teeme biname bine cängena ire jetwemujisi, piiyepu pui miji bine jepänanemujisi, Acejiyame lui poto cidi me ituge jaji. Layani cina äblicäco teebibine agleca, ³⁴ muye wädräji äblicäco oom-lana teebibine, cuta piiyepu teepi cubu turikä budre cabu ca äsecräruji. Poto cina teeme tääpe liba bleela, teepi cuta cääri kokre jääpänusi. Poto cina cubu me kokre cama yaaluge, piba nuuja gawe cabu ca biname cina temiji pi luucratnuge. ³⁵ Poto magebi ätrunga name pi teeme budre biname ewademujisi ireclota cama.

Nuuja pui biname cina mage pita piiyepu budre jepänujisi, ingle teepi singi lica ge Acejiyame bau ca äyeblengame pee i pita piiyepu budre cabu ca äsecrerame, yepä teepi Acejiyame ne jäätprungusi tabe te teebibine cirege arpinera miijirage cabucewe ireclota täüpume. ³⁶ Teeme poto bine niiyarage bääclena me jaawenemusi, jidnanininusi, nuuja bine jaamlemeläjemusi, siige krokeciyi mete bora me yaacranimusi. ³⁷ Poto bine kula ca eglecimujisi, poto bine cole je jecanimujisi, cubu turikä ca teepi budre jepänujisi. Poto cina cäbletääpe cäco, maamoi piiyepu gouti tääpe bine asigrärinujisi. Teeme deedei piiyepu gwidape lica ge; poto cina pita piiyepu mäpurage ireclota jepänujisi nuuja biname cabu ca. ³⁸ Teepi uucratnujisi daapo taatu cewe cabu me piiyepu podo cabu me, kula waja piiyepu cupicu bora je ämletnärinujisi. Pui biname iyeta Acejiyame ne jäätprungusi, yepä ai gawecewe me ireclota lui miji lica ge teeme täüpume.

³⁹ Acejiyame teebibine iyeta ewepyeräjemuji teeme ätrunga täüpume, yepä teepi camuge päpäna iyeta pui miji ne Acejiyame lui ituge jaji teebibine ceerame, ⁴⁰ ingle Acejiyame singi gyene teepi mime ireclota padare ne awagrijame, piba teepi mine cama gigri cirege päpäna pui iyeteta epucäco ireclota ne.

12

*Acejiyame   Iyeta   Teeme   Bägrä   bine
Yaablawäjemu*

¹ Yoo siige, bucurage ätrunga biname cina ituge uutruta. Mine epu pana uuwamena biname

gemi liiyepu teeme sobe cabu. Miji mine iyeta mime mäpu äyeblenga piiyepu poto niiya mule lui cina mibibine cuta noomlenininisi. Mine piba gaabe cabu cängena uuwametna. ² Mine irecu yaacranemesi Yeesu bau me. Tabé mibibine ni-wadanenininige mime ätrunga cabu, ngälu peei te epucäco me cire läbitepi cabucewe je. Tabé teeme gaabe ne lica ebmaluji baarge uli cabu budre äbita name pi, yepä tabé baarge uli ne ecatuji, ajiri ngänuge tabé budre äbituji mime täpume, ingle tabé budre gaabe cabu ngene jotwananuji egä teeme niinäce gaabe me babo gege pisi nyene. Siige, tabé budre cabu ca arpinan-tuji, page tabé pisi nyene adnatäneji Acejiyame me camu poto ime cabu je.

³ Mime gaabe liba mäpu, liba worämu me läbitinago, mine piba ngene pa jwaatwananinago Yeesu me mäpurage ireclota poto cidi me. Niiya mule biname liba teebee jimugetnujisi, tabé cängena enajuji. Mine cuta gone worämu name pi toraca gaabe ne yaabma-lusi. ⁴ Toraca, weene niiya mule cama läciseräjininuye, yepä peei cabu ca weene lica budre ne ituge päpäna. ⁵ Nää, weene pama ngene jitrimalinininige Acejiyame me miji mene weeme täpume egä,

“Cäme bägräwale, imyemutinege weeme
Yageyame me ablaweja mene ätecijame.

Cane liba weeme niiya mule yaaboclonäjimune, gone mäpu ngene atwanena yaacatuye.

⁶ Ingle naace gyene käme singi biname bine cane yaablawäjemune.

Cane bägräwale bine poto mäpu cabu
yääbäcnimune, cuta yääsecräremune.”

⁷ Weene ablaweja yaacatuye Acejiyame bau ca, ingle tabe epu pana weebibine jiwenininuge bägrä bine liiyepu. Yoo, iyeta bägrä yepäyepä teeme babe te yaablawäjuge. ⁸ Acejiyame liba weebibine lica iblawäjinininuge, teeme nuuja bägrä bine lipu yaablawäjemuge, piba weene lica gemi teeme toraca ingle biname. ⁹ Mime uudi babe cina mibibine niblawäjinusi, piiyepu mine teebibine opo gaabe me yaacranimus. Piba mine miiji cuta mime Aceji Babe me ablaweja ne ngenecu miiji cama acata cuta peei cabu ca mijirage ireclota ne päpäname. ¹⁰ Mine liba bägrä je, mime babe cina piba nibiberäjininujisi teepi lipu ngene jwaatwanimus egä miiji ge, yepä Acejiyame me ablaweja lui iyeta padare conocäco gyene piiyepu mime miiji tääpume. Tabé singi mine teeme pana mara conocäco me äbitame. ¹¹ Ablaweja padare cabu mine gege lica birige, yepä ngenecu mäpu, yepä ingwe ca mine ngenecu poode birige piiyepu miiji mule cabu ninajininuge.

Gone Acejiyame me Mene Ägyi

¹² Yoo, kaakesea biname te liba gloose me läbituge, tabe miiji teeme kaakesea gwidape teeme ime ca cängena oomlana, piiyepu teeme ernge liba diibe läbituge, tabe piba miiji cängena aclajuta, pepu pana mine miiji cängena lenaja gloose căco. ¹³ Weene conocäco gaabe cabu pa naaclepi, piba lui kokre căco biname cina weeme ingwe ca otni, teepi lica weeme conocono gaabe name pi

atrametna niiya päpäname, yepä conocäco gaabe cabu teipi miji me läbitininusi.

¹⁴ Weene singi läbitininuye iyeta biname cama poode lenajame. Weene conocäco ireclota yaabiberäjimuye, ingle laati te conocäco ireclota ne jäägyuge, tabe lica mime Yageyame ne cirege päpäna. ¹⁵ Weene iyeta weemeweme cängena ire atwipeye, piba weeme nuuja te lica pagege atatrongära Acejiyame me miji cabu ca. Weene cuta cängena ire egä gonerage ngenecu niiya me äbita. Gonerage weeme yepä te pee mule ne gije jaabacituge, ingle pee mule te wata birige babo äbita. Ngenecu niiya te mime nuuja biname bime ätrunga mule ne sabe jaawenuge. ¹⁶ Cuta cängena ire sargi mule poto cidi me. Gonerage acata pee mule ne. Piiyepu gone Acejiyame ne kaake me wawena, Esau liiyepu. Yoo, teeme yene Acejiyame me babo mijiirage mene uuge bägrä tääpume, yepä tabe liba loolomecewe te joomluji, piba teeme singi deedei tääpume lui baborage ge, yepä teeme singi Acejiyame me miji tääpume matikolä ge. Tabi Acejiyame me babo miji uuge bägrä tääpume igane ne ecäriga yepä deedei päpäname. ¹⁷ Weene umle gemi egä ingwe ca tabe lipu baborage singi äbituji uuge bägrä me babo miji ne päpäname, yepä lica jepänaji, ingle tabe äblicäco teeme niinäce singi cäco mule ne mara me wawena. Tabi däbume ele engenuji.

*Sasa Jajeji Mene Lui Sinai Podo cabu ca piiyepu
Kirece Jajeji Mene Lui Siyyona Podo cabu ca*

¹⁸ Yoo, sasa Israela biname poto cidi me weene ngene jotwa-nanineye. Teipi liba Sinai podo

wajwa jeclajutemuji Acejiyame me cotre mene baborage wälu cama ätecijame, puga muye kloka te wädräji cama tasatuji. Piba krokeciyi me äbituji; babo buuwe te tipwäjuji. ¹⁹ Baborage ala sengenuji moole pana gwidape cabu ca. Puma cita ca babo tagepogogo tasatuji epu mage mäpu mene cama egä lui cina itecijemuji, teepi jejujisi ätecitame. ²⁰ Teepi baborage wälu ge Acejiyame me mene tääpume egä, “Laati te podo ne joomluge, ngänu gyene biname coo cibu gwidape, peei ne miji kula ca budre me agli.” ²¹ Peei iyeta epu babo wälu cama ge Moose te jiicuji egä, “Cane naclonecnige piiyepu babo wälu gäne.”

²² Yoo, weene lica Sinai podo gome wälu cama naaclige, yepä weene wälu cäco ituge otni Acejiyame me puupu mameta me, lui puupu epu pana gyene Siiyona podo liiyepu. Weene naaclige Ireclota Acejiyame me cewe mameta me, lui Cabucewe Yerusalem. Puma teeme toraca bucourage mename seemo babo gege cama abasecretnige. ²³ Weene ituge otni Acejiyame me ätrunga ingle cabu abasecretname, luma iyeta biname uuge bägrä pana gemi, lui bime ngii oogäräneji gemi cabucewe je. Weene Acejiyame bau ituge otni, lui te jaatranemuge iyeta biname bine. Peema weene abasecretname conocäco biname bime seemo cama, Acejiyame lui bine epucäco me ituge wawena. ²⁴ Peema Yeesu pisi nyene, lui te gaabe ne jiitnuji kirece jajeji mene tääpume, teeme uudi ne liba yiiwäräjuji weeme niiya mule bine äcisejame. Yoo, Yeesu me uudi lica ge epu pana Abela me uudi liiyepu. Abela me uudi te singi ge budre daremu tääpume, yepä Yeesu me uudi te

biname bime budre daremu ne yääyeblingtuge.

²⁵ Ai ätityera name pi, weene cängena ire ina-jipi. Acejiyame me mene tääpume gone ätecija cäco läbitininuye. Yoo, pui sasa Israela biname lui cina singi lica ge Acejiyame me cotre mene ätecijame gawecewe podo cabu ca, teeme tääpume äsecrera gaabe lica ge. Mine piiyepu, mime äsecrera gaabe lica gyene, mine liba Acejiyame me mene ne kaake me wawena, lui mene te twaatnuge cabucewe cabu ca. ²⁶ Yoo, Acejiyame liba mene jejemuji Sinai podo cabu ca, teeme tagepogogo te ai gawe ne jekocnäjuji, yepä page ai ingwe ca padare cabu tabe jiicuji egä, “Cäro, cane nuuja taje ai gawecewe cuta piiyepu cabucewe cääri cire jaakocnäjepene.” ²⁷ Teeme “nuuja taje” mene me abocломta agesa: Lui gwidape Acejiyame jewen-emuji, nuuja taje tabe peei bine cire yääyeblenge-mepi akocneja ca, piba lui gwidape äblicäco akoc-neja, peei cina cire yaacrajepi.

²⁸⁻²⁹ Yoo, mime cabucewe puupu, Acejiyame luma mibibine cirege waadena ten cama lena-jame, peei ne äblicäco akocneja coo äyeblingta, peei name pi mine miji Acejiyame ne baborage eso yääcäresi. Yoo, Acejiyame me kokre baborage gyene, epu pana budni me kokre te biname bine lipu yaabemuge. Peei name pi mine miji teebine wälu piiyepu cängena cama awepyeräja teeme singi mule ca.

13

Acejiyame te Singi Ai Mule tääpume

¹ Mimemime singi läbitininago Keriso me toraca nanigane pana. ² Mine cuta miji ngene jaapenimusi catecewe biname bine awablame cuta deedei piiyepu ngene oocana puupu ceerame. Yoo, poto cina pepu ituge wawena Acejiyame me mename seemo täüpume, yepä teepi pui bine cängena opo lica awatnujisi. ³ Krokeciyiye mete biname mine gone ngene nitrimalinuge teebibine ire atwemame. Mime owecu teeme täüpume miji epu baborage äbita mine lui owecu ne singi birige päpäna, mine liba ten cama krokeciyiye mete cabu ninajininuge. Nuuja biname lui cina niiya jäätäpäniusü biname bau ca, mine miji teebibine owecu jaawenemusi, epu pana mine pui mäpu cabu cewe loocaninusü teepi liiyepu, ingle mine iyeta yepä tääpe gemi.

⁴ Magebi rooriye me gigri ireclota mijiirage gyene Acejiyame me opo gaabe je. Peei gigri lenaja ne gone sabe wawena. Acejiyame te mäpu daremu cirege ceera biname lui te ero jaawenuge nuuja magebi coo rooriye cama, coo lui cina nuuja sargi mule bine jaawenemusi.

⁵ Mime ireclota cabu gone singi äbita baborage rarekaake täüpume, yepä mime ibibi gwidape cama ngenecu gege cama ninajininige, ingle Acejiyame mibibine itu nijinuji egä, “Cane licarage weebibine abmala; cane age säne weebibine ätityerame.” ⁶ Peei name pi mine wälu cäco jiicemusi,

“Yageyame lui käme ätityerayame gyene.

Cane lica wälu pa läbitepene biname bime täüpume.”

⁷ Mine niinäce gaabe mope biname bime tääpume ngene jaape-cnemusi, lui cina Acejiyame me mene mime tääpume seboclomtujisi. Teepi ätrunga cama icrajemuji piiyepu ätrunga cama budre. Mine miiji teeme pana ätrunga ne yaacatesi. ⁸ Yoo, Yeesu Keriso lica mara me läbituge; teeme mule yepä pana cema, page, piiyepu iyeteta. ⁹ Gone maramara kirece abiberäja cina padare ceera weebibine mara gaabe cabu waadename. Mine miiji mime ngenecu kokre päpäna Acejiyame me miiji cabu ca, piiyepu miiji lica gyene apicetnera mime ngenecu kokre päpäname maramara deedei mule cabu ca. Lui cina peeи mule bine jaawenemusi, teepi lica miiji päpäna peeи cabu ca.

¹⁰ Yeesu me baarge uli lui mime tääpume epu pana iiwäreja dade liiyepu, yepä lui cina Israela biname bime cäbletääpe mete cabu yiwäräjusi, teeme conocäco lica gyene mime dade cabu ca teeme kälyä päpäname. ¹¹ Pui Israela biname bime mule ca, iiwäreja babo biname te cibu uudi yaacanuge iiwäreja mete Cuderage Puupu ngalebora me iiwärejame niiya mule bine äyeblengame, yepä peeи cibu kaake bine juubudäremusi cewe cidecära je. ¹² Peeи name pi Yeesu budre äbituji cewe kaake poto ca biname bime niiya mule teeme uudi ca puma äcisejame. ¹³ Yoo, mine miiji mime sasa iiwäreja mule abmala teeme bau otnime, ingle tabe lui Israela biname bime iiwäreja mule kaake poto ca gyene. Tabe mage äcneca mene ituge ätecija teeme mara mule name pi. Mine cuta piiyepu teeme pana äcneca mene nitecijinuge. ¹⁴ Peeи

ngänu gyene, ingle mime iyeteta lenaja cewe lica gyene ai gawecewe cabu je, yepä mine ama jew-agrijenisi lui cewe ne mine cabu je cirege päpäna. **15** Peei name pi mine miji iyeta padare cabu Acejiyame ne awepyeräjame Yeesu me ätityera cabu ca. Pepu pana awepyeräja mime tagepogogo cina liba Yeesu me ngii jajanena, peeilui Acejiyame me singirage iiwäreja mule gyene. **16** Mine gone yaab-malusi miji mule wawenecame piiyepu ätityera ceerame mime yepäyepä, ingle naace popi cuta peeilui Acejiyame me singi iiwäreja gemi.

17 Weeme ätrunga mope biname bime mene itecijipi teeme singi wawename, ingle weeme seemo ireclota lui teeme ire atwi cabu gemi. Teepi miji Acejiyame bau me teeme kaakesea poto cidi me abocloamtame. Teeme mene weene liba yaacatuye, teepi piba ngenecu gege cama teeme kaakesea jaawenemusi, yepä weene liba ätecija cäco läbitininuye, teepi piba ngenecu mäpu cama teeme kaakesea jaawenemusi. Pepu cabu ca weene lica ätityera ne jääpänuye.

18 Cuta weene irecu lätumutinuye cime tääpume. Cine ngene ca eglenisä egä cime ngenecu pajecu gemi, ingle cine toraca singi gemi miji mule taatu wawenecame. **19** Cane baborage singi gäne weene apu irecu ätumutame egä cane wata acnenutame weeme bau me.

20 Acejiyame mime Yageyame Yeesu ne budre cabu ca serpinan-tuji. Teeme budre cabu ca tabe itu asatuji mime mijiirage Ire Atwi Biname tääpume, mine lui epu pana teeme maamoi gemi. Teeme uudi liba tapiruji peeilte jajeji mene ne ngälu cäco ibibi me jewenuji. **21** Mime

Poode cama Acejiyame cane teebine ewejanenine iyeta weeme singi gwidape ceerame teeme singi cängena wawename. Cane teebine cuta ewejanenine tabe teeme singi ne acitename weeme yepäyepä trupa cabu. Tabé Yeesu Keriso me kaakesea ca peei ne jaawenuge. Yoo, jamyacu apaclyera lui teeme yene iyeteta ngälu cäco. Eso!

Ceräcerägääbu Mene

²² Cäme binamewale, weene iyeta käme umle mene cängena itecijipi weeme ngenecu kokre wawename, ingle käme bucourage mene lica gemi. ²³ Cane weebibine umle jiwenininine egä mime biname Timoti basatige krokeciye mete cabu ca. Tabé liba wata atyaramta aimä, piba yepä pa niclege weeme bau me.

²⁴ Cane sebore jiwenininine iyeta weeme mope biname cuta piiyepu iyeta Acejiyame me binamewale. Italiya gawe cabu ca ätrunga binamewale cina weebibine cuta sebore jiwenininisi.

²⁵ Yoo, Acejiyame me miiji te weeme iyeta bime cabu lenajame. Siige käme mene.

**Ireclota Mene
The New Testament in the Bine Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini**

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Bine

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

0b7e6c06-9d83-54ea-bc99-bd2fbdf2dfe4